

Bezrobocie wśród absolwentów szkół ponadpodstawowych z Poznania i powiatu poznańskiego z roku szkolnego 2019/2020

Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu corocznie przygotowuje analizę sytuacji absolwentów szkół z Poznania oraz powiatu poznańskiego, ukazującą zarówno tendencje w zakresie kształcenia zawodowego i ogólnego oraz szkolnictwa wyższego, jak również sytuację młodych ludzi na rynku pracy.

1. Założenia publikacji

1.1. Zakres opracowania

Raport Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu analizuje relację pomiędzy szkolnictwem a rynkiem pracy w aglomeracji poznańskiej oraz sytuację absolwentów po ukończeniu szkoły na każdym z poziomów nauczania. Obejmuje absolwentów szkół wyższych, szkół policealnych, techników, liceów ogólnokształcących oraz branżowych szkół I stopnia (ostatni rocznik zasadniczych szkół zawodowych) rocznika 2019/2020 oraz ukazuje sytuację w kontekście potrzeb lokalnej gospodarki.

1.2. Pozyskiwanie danych

Raport obejmuje analizę absolwentów, którzy ukończyli szkoły ponadpodstawowe w Poznaniu i powiecie poznańskim i zarejestrowali się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu w okresie od 1.03.2020 r. do 28.02.2021 r.

Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe zmieniła strukturę polskich szkół. Zmiany objęły wszystkie szczeble edukacyjne. Docelowa struktura obejmuje: 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią branżową szkołę I stopnia, 3-letnią szkołę specjalną przysposabiającą do pracy, 2-letnią branżową szkołę II stopnia, szkołę policealną. Zmiany w liceach i technikach będą wprowadzane w latach 2019/2020 – 2023/2024.

W wyniku reformy oświaty od 1 września 2017 r. dotychczasowa 3-letnia zasadnicza szkoła zawodowa przekształcona została w 3-letnią branżową szkołę I stopnia. Tym samym zasadnicze szkoły zawodowe zostały zastąpione branżowymi szkołami I i II stopnia. Od 1 września 2017 r. pierwszy rocznik uczniów rozpoczął edukację w branżowych szkołach I stopnia. Ich absolwenci będą mogli kontynuować naukę w branżowych szkołach II stopnia. W 2020 r. pierwsi absolwenci ukończyli branżowe szkoły I stopnia. Od września 2020 r. rozpoczęły działalność branżowe szkoły II stopnia.

2. Wnioski wynikające z badań

2.1. Bezrobocie w liczbach

Pandemia koronawirusa spowodowała odwrócenie tendencji dotychczas występujących na rynku pracy. Spadek aktywności gospodarki doprowadził do pogorszenia sytuacji na rynku zatrudnienia. W rezultacie liczba osób bezrobotnych blisko dwukrotnie (o 81,5%) przekroczyła poziom sprzed roku.

W Poznaniu i powiecie poznańskim liczba osób bezrobotnych w ciągu 2020 r. sukcesywnie wzrastała, osiągając w końcu lutego 2021 r. poziom 12,0 tys. W okresie tym stopa bezrobocia w Poznaniu, podobnie jak w powiecie poznańskim, wyniosła 2,2%, a średni czas poszukiwania zatrudnienia na terenie aglomeracji poznańskiej wyniósł 66 dni. Spośród wszystkich zarejestrowanych, 1021 bezrobotnych to osoby do 25 roku życia. W porównaniu do lutego 2020 r. liczba bezrobotnych w tej kategorii wiekowej wzrosła o 516 osób.

W 2020 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu wpłynęło więcej ofert pracy (25 696) niż rok wcześniej. Jednak zdecydowana większość ofert dotyczyła nisko wykwalifikowanych pracowników. Dla poszukujących pracy z wysokimi kompetencjami zawodowymi dostępnych było zdecydowanie mniej ofert pracy niż w latach ubiegłych.

2.2. Bezrobocie absolwentów wg typów szkół

Łączna liczba absolwentów szkół w 2020 r. rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu (w okresie 1.03.2020 r. – 28.02.2021 r.) wyniosła 521 osób i była wyższa o 55 osób, tj. o 11,8% w porównaniu z liczbą zarejestrowanych absolwentów z rocznika 2019 (rejestracja w okresie 1.03.2019 r. – 28.02.2020 r.).

W 2020 r. zatrudnienia poszukiwali przede wszystkim absolwenci szkół wyższych (47,8%). Co piąty bezrobotny absolwent ukończył technikum (21,3%), co szósty liceum ogólnokształcące (16,5%), co jedenasty szkołę branżową (8,8%), co osiemnasty szkołę policealną (5,6%).

Podobnie jak w latach poprzednich najwyższy odsetek bezrobotnych absolwentów dotyczył szkół wyższych (od kilku lat jest on jednak coraz niższy). W 2020 r. liczba zarejestrowanych absolwentów uczelni była najniższa od początku przygotowywania raportów o bezrobociu absolwentów, czyli od 21 lat. Osoby posiadające wyższe wykształcenie w największym stopniu zainteresowane są formami aktywizacji oferowanymi przez urząd pracy i często rejestrują się w nim w celu uzyskania możliwości udziału w stażu czy szkoleniu, uzyskania dofinansowania do podjęcia działalności gospodarczej czy skorzystania z innych form wsparcia w zatrudnieniu, szczególnie tych dedykowanych wyłącznie osobom bezrobotnym do 30 roku życia.

Dla pozostałych typów szkół udział bezrobotnych absolwentów wyniósł:

- absolwenci policealnych szkół zawodowych – 5,6% ogółu (spadek o 0,7 pkt. proc.);
- absolwenci techników zawodowych – 21,3% ogółu (wzrost o 3,7 pkt. proc.);
- absolwenci liceów ogólnokształcących – 16,5% ogółu (wzrost o 2,8 pkt. proc.);
- absolwenci branżowych szkół I stopnia – 8,8% ogółu (wzrost o 0,3 pkt. proc.).

Najwyższym wskaźnikiem pozostawania bezrobotnym (udział absolwentów, którzy w końcu lutego 2021 r. nadal pozostawali w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu, w stosunku do ogółu bezrobotnych absolwentów), charakteryzowały się szkoły policealne (62,1%), które wyprzedziły licea ogólnokształcące (60,5%) i branżowe szkoły I stopnia (58,7%). Najniższy wskaźnik dotyczył szkół wyższych (44,6%).

2.3. Wnioski końcowe

Rynek pracy w 2020 r. determinowała rozprzestrzeniająca się pandemia koronawirusa. Zamknięcie części branż gospodarki, wprowadzone obostrzenia w wielu sektorach, spadek popytu na towary i usługi, spowodowały znaczne ograniczenie bądź wstrzymanie procesów rekrutacyjnych. Poziom bezrobocia w 2020 r. sukcesywnie wzrastał, także wśród najmłodszych kategorii wiekowych. Mimo to spośród 521 absolwentów rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu 41,7% osób (217 osób) podjęło zatrudnienie do końca lutego 2021 r. Na koniec lutego 2021 r. wskaźnik podjęć pracy wynosił 42,49%, a w roku poprzedzającym (czyli przed wystąpieniem pandemii) – 51,74%.

Średni wskaźnik pozostawania bezrobotnym wyniósł 51,3%, czyli wzrósł w porównaniu do roku poprzedzającego o 8,6 punktu procentowego. Na koniec lutego 2021 r. w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu pozostawało 267 osób.

Wpływ pandemii widoczny był w wielu wskaźnikach dotyczących bezrobocia i odwrócił dotychczas obserwowane tendencje. Wiele branż zostało zamkniętych w związku z wprowadzonymi obostrzeniami i nie generowało nowych miejsc pracy. Natomiast w niektórych branżach, jak np. sektor usług wspólnych dla biznesu czy działalność produkcyjna, odnotowywano nadal wysokie zapotrzebowanie na pracowników. Obserwowana sytuacja na rynku pracy wywarła wpływ także na zmianę oczekiwań zarówno pracodawców, jak i kandydatów do pracy. Pracodawcy w obawie o ciągłość procesów w firmach i niepewność realizacji długofalowych planów decydowali się na maksymalne ograniczenie procesów rekrutacyjnych wyłącznie do niezbędnych. Z kolei kandydaci poszukujący pracy na wyższych stanowiskach zmniejszyli swoje oczekiwania, np. płacowe, obawiając się nie tyle konkurencji wśród poszukujących zatrudnienia, co przede wszystkim znacznie mniejszej liczby wolnych miejsc pracy.

Pozytywny wpływ na rynek pracy wywarły programy aktywizacji zawodowej. Nawet w sytuacji mniejszej dostępności ofert pracy spowodowanej sytuacją epidemiczną bezrobotni absolwenci mogli korzystać np. ze szkoleń i podnosić swoje kwalifikacje zawodowe, uzyskując przewagę konkurencyjną w późniejszych procesach rekrutacyjnych.

**Bezrobotni absolwenci wg typów szkół zarejestrowani
w okresie 1.03.2020 r. – 28.02.2021 r.**

Typ szkoły	Liczba bezrobotnych absolwentów	Udział w łącznej liczbie bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik pozostawania bezrobotnym
Branżowe szkoły I stopnia	46	8,8	58,7
Technika	111	21,3	53,2
Licea ogólnokształcące	86	16,5	60,5
Szkoły policealne	29	5,6	62,1
Szkoły wyższe	246	47,8	44,6
Razem	518	100,0	51,3

* Udział absolwentów, którzy na koniec lutego 2021 r. pozostawali w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu, w stosunku do ogółu bezrobotnych absolwentów

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu

